

el personatge

Jordi Galí

Macroeconomista i director del Centre de Recerca en Economia Internacional (UPF)

“Comparada amb la Gran Depressió del 1929, la crisi no és tan profunda”

MARTA
BAUSELLS

Especulació “És un error equiparar sector financer amb especulació i desordre” **Cobdícia** “El límit de la cobdícia no el posarem: és inherent a la naturalesa humana” **Regulació** “És impossible, i segurament no desitjable, tenir un sistema financer del tot segur”

Jordi Galí (Barcelona, 1961) té un currículum impressionant. Doctorat al Massachusetts Institute of Technology (MIT), professor a les universitats de Colúmbia, Nova York i Pompeu Fabra, està considerat un dels referents acadèmics mundials en macroeconomia. Se'l cita sovint com a membre de l'escola neokeynesiana i es manifesta favorable a l'intervencionisme estatal però amb uns límits clars: cal intervenir només quan hi ha imperfeccions de mercat.

La crisi l'ha causat, en gran part, l'especulació desmesurada. Podem aturar la cobdícia?

El límit a la cobdícia no el posarem perquè és inherent a la naturalesa humana. Si evoluciona, ho farà al llarg de segles. Les crisis financeres o d'origen financer, com la que hem viscut, s'han produït des de fa molts anys i n'hem tingut molts exemples.

Però aquesta ha estat especialment greu, i sobtada. Què ha fallat?

Bé, respecte al que teníem fa 100 anys, segur que ara la regulació és molt millor: gairebé no hi ha pànics bancaris (la gent no va corrent a treure tots els diners del banc), per exemple, perquè tenim un sistema d'assegurança de dipòsits. De fet, la crisi tampoc ha estat molt profunda. Ho ha estat més que les recents –que van ser molt lleugeres– però no ha estat res comparada, per exemple, amb la Gran Depressió del 29.

La crisi social ha estat molt greu. Sí, però depèn. A Espanya ha estat molt important, per les peculiaritats del mercat de treball. En altres països, com Alemanya, en termes d'efectes sobre l'ocupació o l'atur, gairebé no s'ha notat.

A sobre hem hagut de salvar els bancs entre tots, volguéssim o no... Sí. A tot el món s'ha carregat el cost de sostenir els bancs al ciutadà que paga impostos, i en bona part també als accionistes, que han vist perdre el valor de les accions. D'altra banda, han quedat indemnes els inversors en aquells bancs –els posseïdors d'obligacions dels bancs, els creditors–. D'aquests, ningú ha perdut absolutament res, i jo crec que això és totalment desequilibrat.

Com és possible que no perdin res? La presa de riscos excessiva té un cost, està penalitzada amb tipus d'interès molt alts. Però si els inversors saben que les seves inversions estan garantides –si passa alguna cosa el govern injectarà els diners que calgui–, la disciplina que hauria d'imposar el mercat ja no funciona.

Què es pot fer per aturar-ho? Ara se n'és conscient, i especialment

Angela Merkel pressiona perquè una part dels costos de rescat dels bancs quan hi hagi una crisi l'assumeixin els creditors. I s'està fent una regulació global amb les noves normes de Basilea III. Jo crec que no són prou ambicioses, però també tenen la pressió dels bancs, i tampoc no és el moment de collar-los en excés perquè volem que prestin diners. És un pas més en el camí que fa 100 anys que es fa cap a un sistema financer més segur. No serà segur del tot, perquè no és possible –i no necessàriament és desitjable–, però sí molt més que fa 10 anys.

No s'ha demostrat que ja n'hi ha prou de capitalisme salvatge?

És un error equiparar sector financer amb especulació i desordre, perquè gràcies als bancs, i en general al sistema financer, moltes persones amb idees poden tirar endavant projectes que no podrien realitzar amb els seus propis recursos, o la gent pot reassignar el consum d'un moment del temps a un altre. Juguen un paper important, i cal no oblidar-ho.

Què té Espanya que fa que l'hagi afectat tant la crisi?

Espanya, Irlanda i els Estats Units són els prototips de països en què es va donar un creixement descontrolat del crèdit, un endeutament extern i bombolles en els mercats immobiliaris en un grau molt superior a altres països. El cas espanyol es distingeix en l'impacte brutal que ha tingut sobre el mercat de treball, però no és nou: la taxa d'atur sempre augmenta més a Espanya.

Per què?

Hi ha dos tipus de treballadors: uns d'extremadament protegits, quasi funcionaris, i uns altres amb una relació molt fràgil amb l'empresa perquè no es pot estendre més d'un cert període –la caiguda de l'ocupació s'ha concentrat en aquests–. Als Estats Units, on també ha pujat l'atur però menys, hi ha una gran diferència: tots els contractes són potencialment indefinits i no hi ha indemnitzacions per a acomiadaments. Això crea vincles més forts entre empresa i treballador, perquè cap dels dos té interès a acomiadar o a ser acomiadat.

Després de tot això, les prediccions dels economistes ja no van a missa. Les crisis econòmiques són un fenomen molt complex que estem lluny de comprendre plenament. Però hi ha hagut avenços importants que expliquen que la Gran Depressió no s'hagi repetit. Ara bé, que ningú esperi que els macroeconomistes aconseguim acabar amb els cicles econòmics. Els metges tampoc han eliminat les malalties, ni els biòlegs la mort.

un lloc

La llibreria Strand de Nova York

un llibre

una pel·lícula

La trilogia d'“El padrí”

Galí dirigeix el CREI, ubicat en un dels edificis acabats els darrers anys al Campus de la Ciutadella de la UPF. SCOTT CHASSEROT